

Tasa-arvosuunnittelua koskevan työmarkkinakeskusjärjestöjen kuntasektoria koskevan tiedustelun tulokset

KT:n selvityksiä 2017

www.kuntatyöntajat.fi

KT *Kuntatyöntajat*

Tutkimuksen tarkoitus

- KT Kuntatyönantajat selvitti yhdessä muiden työnantaja- ja palkansaajakeskusjärjestöjen kanssa ja osana Sosiaali- ja terveysministeriön samapalkkaisuohjelmaa tasa-arvosuunnitelmien ja palkkakartoitusten määrää ja sisältöä
- Selvityksen tavoitteena oli saada tietoa tasa-arvosuunnitelmien ja palkkakartoitusten tekemisestä, miten niiden avulla on onnistuttu edistämään tasa-arvoa työpaikalla, ja siitä miten v. 2015 voimaan tullut tasa-arvolain uudistus on tähän vaikuttanut
- Selvitys on jatkoa v. 2012 tehdylle vastaavalle selvitykselle
- Tässä diapaketissa esitellään kuntasektoria koskevat tutkimustulokset

Tasa-arvosuunnittelu ja palkkakartoitukset kunta-alalla

- Tiedustelu lähetettiin kuntien ja kuntayhtymien KT-yhteyshenkilöille maaliskuussa 2017
- Yhteenvedossa on mukana 235 kuntayksikköä, joissa henkilöstöä työskenteli 30 tai enemmän
- Lisäksi 23 kuntayksikössä työskenteli alle 30 henkilöä
- Tiedustelu kattaa 85 % koko kunta-alan henkilöstöstä

Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää palkkakartoitus

- Kaikki sellaiset työnantajat, joiden palveluksessa on säännöllisesti vähintään 30 työntekijää, ovat velvollisia laatimaan tasa-arvosuunnitelman
- Tasa-arvosuunnitelma on laadittava yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa ja sen tulee sisältää:
 - 1) selvitys työpaikan tasa-arvotilanteesta ja sen osana erittely naisten ja miesten sijoittumisesta eri tehtäviin sekä kartoitus naisten ja miesten tehtävien luokituksesta, palkoista ja palkkaeroista
 - 2) käynnistettäväksi tai toteutettaviksi suunnitellut tarpeelliset toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi ja palkkauksellisen tasa-arvon saavuttamiseksi
 - 3) arvio tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden aikaisempien toimenpiteiden toteuttamisesta ja niiden luokituksista

Onko tehty tasa-arvolain edellyttämä tasa-arvosuunnitelma ?

(mukana ne kunnat ja kuntayhtymät, joissa henkilöstöä 30 tai enemmän)

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
On tehty tai päivitetty	203	86,4	92,2
Suunnitelma on tekeillä tai aiotaan tehdä pian	21	8,9	6,5
Suunnitelmaa ei ole tehty	9	3,8	1,0
En osaa sanoa	2	0,9	0,3
Yhteensä	235	100,0	100,0

Lisäksi 23 kuntaa/kuntayhtymää, joissa henkilöstömäärä alle 30

Jos tasa-arvosuunnitelma on tehty, niin milloin se on viimeksi päivitetty ?

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Vuonna 2012 tai aiemmin	27	13,4	3,3
Vuosina 2013 - 2014	7	3,5	3,5
Vuosina 2015 - 2017	167	83,1	93,2
Yhteensä	201	100,0	100,0

Sisältyykö tasa-arvosuunnitelmaan seuraavat kokonaisuudet?

(mahdollisuus valita useampi vaihtoehto)

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Selvitys työpaikan tasa-arvotilanteesta	166	81,8	89,3
Erittely naisten ja miesten sijoittumisesta eri tehtäviin	156	76,8	88,0
Palkkakartoitus naisten ja miesten tehtävien luokituksesta, palkoista ja palkkaeroista	158	77,8	89,9
Suunnitellut tarpeelliset toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi ja saavuttamiseksi	191	94,1	96,8
Arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista	68	33,5	59,4

Keitä henkilöstön edustajia tasa-arvosuunnitelman valmisteluun on osallistunut ?

(mahdollisuus valita useampi vaihtoehto)

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Luottamusmies, varaluottamusmies tai luottamusvaltuutettu	162	79,8	82,3
Työsuojeluvaltuutettu tai varatyösuojeluvaltuutettu	150	73,9	66,2
Muu henkilöstön aiemmin nimeämä edustaja (esim. yt-toimikuntaan nimetty)	64	31,5	25,0
Henkilöstön erikseen tasa-arvosuunnitelman laadintaan nimeämä edustaja	18	8,9	16,0
Henkilöstön edustaja ei ollut henkilöstön nimeämä	7	3,4	2,4
Henkilöstö ei ollut edustettuna	10	4,9	1,8
En osaa sanoa	8	3,9	1,4

Miten tasa-arvosuunnitelma valmisteltiin yhteistyössä henkilöstön kanssa ?

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Työnantajan ja henkilöstön edustajien muodostamassa tasa-arvoasioita käsittelevässä työryhmässä	40	19,8	31,3
Työnantajan ja henkilöstön edustajien muodostamassa yhteistyöelimessä (esim. yt-toimikunnassa)	128	63,3	40,5
Muussa työnantajan ja henkilöstön edustajien kokoonpanossa	24	11,9	26,8
Tasa-arvosuunnitelmaa ei laadittu yhteistyössä henkilöstön nimeämien edustajien kanssa	5	2,5	0,5
En osaa sanoa	5	2,5	0,9
<hr/> Yhteensä	202	100,0	100,0

Mitä asioita tasa-arvosuunnitelmassa käsitellään ?

(mahdollisuus valita useampi vaihtoehto)

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Palkkausta	185	91,1	90,5
Rekrytointikäytäntöjä	181	89,2	92,5
Häirintää ja epäasiallista kohtelua	170	83,7	77,5
Koulutusta	148	72,9	70,7
Perhevapaiden käyttöä	145	71,4	68,2
Urakehitystä	126	62,1	76,7
Työpaikan arvoja, asenteita ja ilmapiiriä	126	62,1	63,8
Työaikajärjestelyjä	124	61,1	57,5
Työoloja/-välineitä	123	60,6	51,6
Johtamista	122	60,1	76,9
Sairaalan lapsen hoitoa	63	31,0	19,3
Loma-aikajärjestelyjä	36	17,7	11,0
Muita asioita, esim.	37	18,2	64,8

Oletteko tehneet tasa-arvolain edellyttämän kartoituksen naisten ja miesten palkoista ?

(mukana ne kunnat ja kuntayhtymät, joissa on tehty tasa-arvosuunnitelma)

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
On tehty tai päivitetty	161	68,8	82,6
Kartoitus on tekeillä tai aiotaan tehdä pian	25	10,7	11,3
Kartoitusta ei ole tehty	38	16,2	4,9
En osaa sanoa	10	4,3	1,2
Yhteensä	234	100,0	100,0

Onko paikallisesti sovittu, että kartoitus tehdään kerran kolmessa vuodessa ja tasa-arvosuunnitelma muilta osin vuosittain ?

	kunta yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
On sovittu	94	59,5	61,6
Ei ole sovittu	56	35,4	36,7
En osaa sanoa	8	5,1	1,7
Yhteensä	158	100,0	100,0

Keitä henkilöstön edustajia palkkakartoituksen käsittelyyn on osallistunut ?

(mahdollisuus valita useampi vaihtoehto)

	kunta yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Luottamusmies, varaluottamusmies tai luottamusvaltuutettu	118	73,3	84,8
Työsuojeluvalluutettu tai varatyösuojeluvalluutettu	93	57,8	40,8
Muu henkilöstön aiemmin nimeämä edustaja (esim. yt-toimikuntaan nimetty)	49	30,4	19,9
Henkilöstön erikseen tasa-arvosuunnitelman laadintaan nimeämä edustaja	13	8,1	5,8
Henkilöstön edustaja ei ollut henkilöstön nimeämä	2	1,2	1,1
Henkilöstö ei ollut edustettuna	7	4,3	3,2
En osaa sanoa	8	5,0	1,4

Miten naisten ja miesten palkkoja on tarkastettu palkkakartoituksessa ?

(mahdollisuus valita useampi vaihtoehto)	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Palkkaryhmien/vaativuusluokkien/ vaativuusryhmien sisällä	53	32,9	42,9
Henkilöstöryhmittäin (ammatin, tehtävän tms. mukaan jaoteltuna)	75	46,6	42,2
Sopimuksen sisällä palkkaryhmät/ vaativuusluokat/vaativuusryhmät ylittäen	23	14,3	13,0
Palkkoja ei ole jaoteltu muutoin kuin naisiin ja miehiin	7	4,3	1,2
Palkkoja ei ole jaoteltu	1	0,6	0,1
En osaa sanoa	1	0,6	1,4

Havaittiinko palkkakartoituksen yhteydessä selkeitä palkkaeroja naisten ja miesten välillä ?

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Kyllä	39	24,2	31,9
Ei	118	73,3	67,4
En osaa sanoa	4	2,5	0,7
Yhteensä	161	100,0	100,0

Jos palkkakartoituksessa havaittiin naisten ja miesten välisiä selkeitä palkkaeroja, selvitettiinkö erojen syitä ja perusteita?

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Kyllä	31	81,6	88,2
Ei	5	13,1	11,2
En osaa sanoa	2	5,3	0,6
Yhteensä	38	100,0	100,0

Todettiinko selvityksen perusteella perusteettomia palkkaeroja naisten ja miesten välillä?

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Kyllä	5	13,5	13,9
Ei	27	73,0	75,4
En osaa sanoa	5	13,5	10,7
Yhteensä	37	100,0	100,0

Onko ryhdytty toimenpiteisiin perusteettomien palkkaerojen poistamiseksi?

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Kyllä	5	100,0	100,0
Ei	-	-	-
En osaa sanoa	-	-	-
Yhteensä	5	100,0	100,0

Työnantajan ja henkilöstön edustajat ovat yhdessä etukäteen keskustelleet, mitä eri tekijöitä palkkakartoituksessa otetaan huomioon (esim. ansiokäsite, tehtävien ja palkkojen luokittelu)?

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Kyllä	70	43,8	70,7
Ei	73	45,6	25,2
En osaa sanoa	17	10,6	4,1
Yhteensä	160	100,0	100,0

Työnantajan ja henkilöstön edustajat ovat yhdessä käyneet läpi palkkakartoituksessa ilmenneitä palkkaeroja ja niiden syitä

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Kyllä	109	70,8	87,5
Ei	35	22,7	9,3
En osaa sanoa	10	6,5	3,1
Yhteensä	154	100,0	100,0

Työnantajan ja henkilöstön edustajat ovat yhdessä käyneet läpi palkkakartoituksen yleisellä tasolla

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Kyllä	150	94,3	98,1
Ei	3	1,9	0,3
En osaa sanoa	6	3,8	1,7
Yhteensä	159	100,0	100,0

Palkkakartoitus on annettu tiedoksi henkilöstön edustajille

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Kyllä	145	90,6	95,8
Ei	9	5,6	2,4
En osaa sanoa	6	3,8	1,8
Yhteensä	160	100,0	100,0

Miten tasa-arvosuunnitelmasta ja siihen sisältyvästä palkkakartoituksesta on tiedotettu henkilöstölle ?

(mahdollisuus valita useampi vaihtoehto)

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Suunnitelma on kaikkien nähtävillä ja saatavilla esimerkiksi nettisivuilla	101	49,8	74,6
Suunnitelmasta on tiedotettu sisäisillä verkkosivuilla, tiedotteella, ilmoitustaululla tms.	98	48,3	55,7
Suunnitelma on esitelty koko henkilöstölle suunnatussa tilaisuudessa tms.	19	9,4	18,3
Suunnitelma on osa uuden henkilöstön perehdyttämishjelmaa	22	10,8	20,1
Suunnitelmasta on tiedotettu muulla tavalla, miten?	39	19,2	22,4
Suunnitelmasta ei ole tiedotettu	6	3,0	4,9
En osaa sanoa	11	5,4	1,3

Onko tasa-arvosuunnitelma ja sen valmisteluprosessi edistänyt tasa-arvoa kunnassanne/kuntayhtymässänne ?

	kunta- yksiköiden lkm	%	kattaa % vastanneitten henkilöstöstä
Tilanne on hyvä, ei edistämistarvetta	70	39,3	32,0
Kyllä, on edistänyt selvästi tasa-arvoa	2	1,1	2,4
Kyllä, jonkin verran	52	29,2	56,2
Ei lainkaan	14	7,9	4,7
Tilanne on heikentynyt	-	-	-
En osaa sanoa	40	22,5	4,7
Yhteensä	178	100,0	100,0